

KLENOT A ZDROJ:
POLSKÉ HNUTÍ OCHRANY PŘÍRODY A TATRY

Bianca Hoenig

Príspevek zkoumá úlohu ochrany přírody v polských Tatrách od poloviny 19. století. Tyto velehory v jižním příhraničním regionu se Slovenskem mají centrální význam pro rozvoj polského hnutí ochrany přírody. Autorka textu věnuje pozornost měnícím se a často si navzájem konkurujícím názorům na vysokohorskou krajinu a její využití člověkem pohybující se mezi obrazem klenotu, který je třeba chránit, na straně jedné a představou zdroje, který je třeba využít, na straně druhé. Na příkladu projektu na vytvoření národního parku v Tatrách, k jehož propagaci došlo poprvé koncem 19. století a který byl realizován roku 1954, si klade otázku, jaký poměr vládl mezi vývojem v Polsku a nadregionálními trendy. Přitom ukazuje, že v polském přístupu k Tatrám se jasně odrážela dynamika mezinárodní ochrany přírody. Polskému hnutí ochrany přírody také ale připadla pionýrská úloha a do mezinárodní debaty samo vneslo důležité impulzy. Spory kolem ochrany a využití Tater osvětlují vzájemné působení mezi národním významem tohoto pohoří a přesahovými dobovými tendencemi v přístupu k přírodnímu prostoru.